

– Litt småskummelt, men veldig moro, sier 23-åringen som med solid margin ble valgt inn i sentralstyret under landsstyremøtet i Molde i mai. Klar i talen og vel forberedt gikk hun garvete delegater en høy gang og markerte at god studentpolitikk kan være god politikk for Legeforeningen.

Intervjuet: Ragnhild Øydna Støen

Spent studentleder klar for sentralstyret

Ragnhild Øydna Støen har forsert alle lukkede dører i Legenes hus med eget nøkkelkort, godt kjent som hun er etter jevnlige møter i turnusråd, organisasjonsutvalg og Norsk medisinstudentforening (Nmf) de siste par årene. Presis til avtalen står hun i redaksjonen med kaffekrus i den ene hånden, mobiltelefon i den andre og håret løst over den bringebærrøde T-skjorten med diskret reklame for høstens MedHum – medisinstudentenes humanitæraksjon i Sudan.

Brenner for ortopedi

Femteårsstudenten kommer rett fra ortopedisk skadestue ved Lillestrøm legevakt der hun tilbringer sommerukene. Med fersk lisens syr hun kutt, plastrer sår, assisterer ved bruddbehandling og trøster engstelige foreldre og deres mer og mindre behandlingstrengende avkom.

– Jeg brenner for ortopedi, så jeg var rask til å si ja til tilbudet om jobb. Dessuten er praksisen utrolig verdifull fordi jeg får supervisjon hele tiden. Skrekken er jo å stå alene som turnuslege uten erfaring i å ta raske avgjørelser, sier hun.

Egentlig skulle hun ikke hatt sommerjobb i år. Tvert imot; hun skulle hvile og samle krefter til det siste studieåret og eksamenslesing til våren. Omtrent samme intensjon hadde hun som fersk medisinstudent i 1998. Da skulle hun bare være anonym student etter flere år som aktiv i elevråd, rideklubbstyre og et krevende år i russestyret i Asker. Det løftet holdt hun i ett år.

Helt anonym kan hun neppe ha vært siden hovedstyret i Norsk medisinstudentforening peilet henne inn og overtalte henne til et styreverv. Bare fem helger i året og litt småtterier ellers, var lokkematen. Småtteriet er blitt til oppgaver som sluker mye av tiden. Da Øyvind Østerås gikk av som leder ved årsskiftet, var Ragnhild Øydna Støen en klar kandidat til ledervervet etter to perioder som styremedlem og nestleder.

Ingen barrikadestormer

Studentlederen går for å være en engasjert brobygger i studentmiljøene. Hun arbeider mye gjennom uformelle kontakter, men er beinhard på formalitetene når det trengs. Å motivere og lære opp nye Nmf-ere i tillitsvalgtarbeid, ser hun på som en morsom del av jobben.

Filosofien er klar: – Man vekker ikke interesse for tillitsvalgtarbeid ved å stå på barrikadene med kampsaker. Det skaper misfornøyde tillitsvalgte som opplever at ingen aktører vil samarbeide med dem. Min erfaring er at tillitsvalgte som får gjennomslag for saker, også trekker nye tillitsvalgte til seg. Flere kommer med fordi de vil være på vinnerlaget, sier Øydna Støen. Hennes oppskrift for å få gehør er å trekke frem positive sider ved en sak, for eksempel at det som er bra for legene er bra for pasientene. – Man må iallfall ikke argumentere mot motstanderne, det er jo direkte reklame for dem, sier hun.

3 500 av 5 000 medisinstudenter er organisert i Norsk medisinstudentforening, 80 % i Norge og 50–60 % utlandet.

– Det er flaut med de lave tallene! fnysrer Øydna Støen. Hun forsikrer at medisinstudentforeningen er godt i gang med en stortilt satsing på informasjon for å trekke medlemmer. Den bærende ideen er å vise at studentforeningen er like opptatt av fag som av arbeidsvilkår, og at begge deler må gå hånd i hånd.

Bølge og splittelse

Hvis Øydna Støen ikke blir å treffe som turnuslege neste høst, er det mest sannsynlig at hun har hatt uflaks i trekningen. I så fall deler hun skjebne med omkring 150 andre som må vente et halvt år på å komme i gang med legegjerningen. Slik er det blitt på grunn av bølgen av utenlandsstudenter som har samme krav på turnusplass som de som har studert i Norge eller på statsbetalte plasser i Irland.

Det skulle nå bare mangle, mener utenlandsstudentene, mens studentene i Norge

uten snev av solidaritet hevder at alle utenlandsstuderende i EØS-området, nordmenn og andre, må komme i annen rekke. Saken har skapt splittelse og skarp debatt blant studentene. Norsk medisinstudentforening blir kritisert for ikke å ha noe klart standpunkt om hvem som må vente, og for at foreningen har overlatt til Helsedepartementet å bestemme hvordan prioritering av plasser skal skje.

– Er det feighet og ansvarsfraskrivelse som gjør at dere ikke tar standpunkt i prioriteringss spørsmålet?

– Mange vil mene det, men turnustjenesten har mange andre og mer grunnleggende sider som Nmf vil ha oppmerksomhet på, for eksempel tjenestens kvalitet, antall leger vi har behov for og organiseringen av tjenesten. Jeg får mange positive tilbakemeldinger på at vi legger vekt på dette, sier studentlederen.

Utdanning i helhet

Hun er lei av at oppmerksomhet rettes ensidig mot turnustjenesten uten at alle sider ved medisinstudiet diskuteres som en helhet. Hun er glad for vedtaket fra landsstyremøtet der sentralstyret ble oppfordret til å opprette et råd for grunnutdanning.

– Jeg håper virkelig rådet blir noe av og at det vil fungere som et faglig fellesforum for alle som er involvert i utdannings spørsmål. Det brukes så mye tid ved fakultetene på å flikke på studieordningene. Kanskje store revisjoner ikke blir nødvendig hvis man har et slikt diskusjonsforum? spør hun.

Øydna Støen er ingen tilhenger av å standardisere medisinstudiene i Norge.

– Ulikhet i metode er flott bare målet er det samme. Vi trenger mangfoldet, og folk vil uansett søke seg dit hvor pedagogikken og evalueringsmetodene tiltaler, sier hun. For tiden er medisinstudiet i Bergen det eneste i Norge som bruker karakterer i evalueringen. Øydna Støen er glad hun

Ragnhild Øydna Støen

Født 27.12. 1979

- Ferdig med medisinstudiet ved Universitetet i Oslo våren 2004.
- Leder av Norsk medisinstudentforening siden januar 2003.
- Medlem av Turnusrådet, Legeforeningens organisasjonsutval.

Foto J-E. Larsen

slipper karakterer, og er uenig med dem som mener at karaktersystemet bør innføres igjen. Hun tar utgangspunkt i jusstudentenes sterke fokus på karakterer som hun mener fremmer konkurranse og hemmer samarbeid.

– Jeg mener at karakterer får folk til å vise hva de kan mer enn å lytte til hva andre kan. Når jusstudentene kollokverer, er deres eneste mål å argumentere og overbevise andre om at de selv har rett fordi de skal bevise saker. En slik væremåte nytter ikke i forhold til pasienter. Medisinere skal innhente råd, svare på spørsmål fra pasientene og være lydhøre. Det må vi lære i studiet ved å dele kunnskap og samarbeide. Karakterer kan lett virke i motsatt retning, sier hun.

Øydna Støen har hatt friske debatter om temaet med sin jusstuderende søster og juristmor. Det var nære på at det ikke ble jus for Ragnhild også. Hun var fast bestemt på å gå i morens fotspor inntil hun prøvesmakte faget første året på videregående.

– Jeg fant ut at maken til gørr kjedelig fag skulle man lete lenge etter. I ettertid ser jeg jo hvor spennende jussen er, men den gangen falt bunnen ut av fremtiden min. Medisin har vært et kjempebra valg for meg, og det er enda morsommere nå enn da jeg begynte for fem år siden, sier hun.

Frykter turnuskø

Når Øydna Støen er ferdig med studiene til våren, har hun ikke det spor lyst til å vente i turnuskø. Men om hun havner nord eller sør på kartet betyr lite.

– Det viktigste for meg er at jeg treffer alle typer pasienter, kan jobbe selvstendig og får veiledning og supervisjon som jeg har krav på, sier hun. Som studentrepresentant i Turnusrådet, Legeforeningens rådgivende organ for turnustjenesten, kjenner hun godt til mange turnussteder som ikke oppfyller disse kravene.

– Noen steder er turnustjenesten nærmest en vits, spesielt gjelder det mange av de store universitetssykehusene som får dårlig evaluering. Mange leger i utdannings-

stillinger og pasienter med avanserte problemstillinger gjør at turnuslegene ikke slipper til, sier hun. Slike forhold mener hun går ut over kvaliteten i turnustjenesten og skaper utrygge leger når de skal videre i yrkeslivet.

– Mener du at turnustjenesten fortsatt er en viktig del av medisinnutdanningen?

– Ja, hvis den er god. Nei, hvis den er dårlig, svarer hun. – Klarer vi ikke å få til en turnustjeneste med høy kvalitet, må vi diskutere hva som må gjøres.

Myndighetene har foreslått å tredele første del av turnustjenesten og vil legge inn fire måneders tjeneste i psykiatri eller rusomsorg i turnustiden. Norsk medisinstudentforening har gått kraftig imot forslaget.

– Tredeling av turnus betyr fire måneder ved hver avdeling og det er altfor kort tid til å lære noe grundig. Også i psykiatrien er det nødvendig med somatisk basiskunnskap om diagnostisering og behandling, sier hun. Hun mener det er feilslått dersom helsemyndighetene tror at man kan lokke leger til psykiatri og rusomsorg via turnustjenesten.

– Rekrutteringsstøtet må settes inn i praksisperiodene. Dersom studentene blir ivaretatt i praksis, er det mange som vil fatte interesse for faget. Dessverre hører vi om mange uengasjerte psykiatere som helst så at studentene ikke var der. Da er det ikke rart at de vender psykiatrien ryggen, mener Øydna Støen.

Tvilsmelding

Poenggrensene for å komme inn ved medisinstudiet er skyhøye, men et godt hode er neppe noen garanti for at man egner seg som lege. På bakgrunn av flere saker om uegnede lærere og helsepersonell har en forskrift om skikkethet for disse gruppene vært på høring fra Utdannings- og forskningsdepartementet.

Norsk medisinstudentforening støtter forslaget som går ut på at man skal kunne levere tvilsmelding på en medstudent som oppleves som uegnet i yrket for eksempel på grunn av rusmisbruk eller forhold til

pasienter, medstudenter eller andre. Et utvalg skal vurdere meldingene og eventuelle tiltak.

Øydna Støen har tro på ordningen som lærerutdanningen har praktisert i flere år uten at den er blitt misbrukt.

– Det er sterk sosial kontroll i et tett studiemiljø og jeg tror det vil være meget høy terskel for å melde en medstudent til et slikt utvalg, og det skal det være, sier hun.

Få jentene frem

Ifølge kalenderen skal Ragnhild Øydna Støen være lege til omkring 2047, og hun kan gjerne tenke seg å satse på ortopedi. Hva slags helsevesen kommer hun til å fungere i?

– Grunnstrukturen vil nok være den samme; pasientene vil komme med ønske om å bli kvitt smerter og bli friske. Uansett hvor god teknologi vi utvikler, vil kroppen være den beste terapeuten. Den største endringen vil være at kravene til prioritering vil bli stadig sterkere. Om noen år vil man ikke lenger kunne åpne pengesekken uten å prioritere. Hvis legene vil ha noe å si over hvem som skal behandles må de bli flinkere til å spille inn argumenter, understreker hun.

Den fjerne fremtiden er foreløpig et stykke unna. I nær fremtid samles det nye sentralstyret i Legenes hus for første gang. Studentlederen lurer litt på hvordan hun skal hevde seg blant erfarne kolleger, men regner med at studentenes synspunkter på Legeforeningens veivalg vil være verdt å lytte til.

– Men det vil jeg ha sagt: Tre jenter i sentralstyret er altfor lite. Og det er ikke fordi det ikke finnes flinke jenter blant legene. Klarer vi ikke å piske frem flere kvinner i landsstyret og andre fora, vil Legeforeningen tape på det, hevder Ragnhild Øydna Støen.

Nina Husom

nina.husom@legeforeningen.no
Tidsskriftet